

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧУГУЄВО-БАБЧАНСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
педагогічною радою
протокол засідання № 1
від « 28 » серпня 2024року

ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказом директора
№ 60
від « 30 » серпня 2024 року
Валерій СОЛОДОВНИК

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАННЯ
І ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ
З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
В ЧУГУЄВО-БАБЧАНСЬКОМУ ЛІСОВОМУ ФАХОВОМУ
КОЛЕДЖІ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в Чугуєво-Бабчанському лісовому фаховому коледжі» (далі - Положення) встановлює порядок навчання та перевірки знань з питань охорони праці працівників та здобувачів освіти в Чугуєво-Бабчанському лісовому фаховому коледжі (далі - коледж).

1.2. Дане Положення розроблене з урахуванням «Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці», затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 № 15 (із змінами від 30.01.2017 №140), (далі - Типове положення), «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 року № 304 (із змінами від 22.11.2017 №1514), та «Методичних рекомендацій щодо проведення навчання і перевірки знань з безпеки життєдіяльності працівників закладів, установ, підприємств, організацій освіти і науки України».

1.3. Положення спрямоване на реалізацію системи безперервного навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників та студентів коледжу з метою забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці та навчання, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням.

1.4. Вимоги Положення є обов'язковими для виконання усіма працівниками та студентами коледжу.

1.5. В коледжі один раз на 3 роки видається наказ про проведення навчання і перевірки знань працівників з питань охорони праці, пожежної безпеки, електробезпеки, та безпеки життєдіяльності з графіками проведення навчання працівників.

1.6. Відповідальність за забезпечення організації навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу коледжу з наступною перевіркою знань несе директор коледжу.

1.7. Контроль за дотриманням вимог Положення здійснюють органи державного нагляду за охороною праці і представники профспілок.

2. НАВЧАННЯ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

2.1. Навчання здобувачів освіти з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в коледжі проводиться відповідно до вимог законодавства у сфері охорони праці, цивільного захисту та освіти.

2.2. Для студентів коледжу, під час проведення освітнього процесу, здійснюється навчання з питань безпеки життєдіяльності у вигляді інструктажів з безпеки життєдіяльності, техніки безпеки (безпечної поведінки та безпеки при проведенні навчально-практичних занять, дослідів, чи використанні приладів, устаткування та інструменту, механізмів, матеріалів, речовин, використання яких може призвести до травмування). Крім цього, у вигляді лекцій проводиться навчання з питань охорони життя та здоров'я, пожежної та радіаційної безпеки, електробезпеки, безпеки дорожнього руху та попередження побутового травматизму (далі - безпека життєдіяльності). Обсяги, зміст навчання та форми перевірки знань з питань безпеки життєдіяльності студентів визначаються навчальними планами і програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

2.3. Навчання студентів коледжу з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності може проводитися як традиційними методами, так і з використанням сучасних форм організації навчання (модульного, дистанційного, екстернатного тощо), а також з використанням технічних засобів навчання (аудіовізуальних, комп'ютерних).

2.4. Під час навчання (проведення занять та інших заходів за межами коледжу) в сторонніх установах та організаціях на працівників та студентів коледжу поширюється законодавство про охорону праці України, інші нормативно-правові документи з питань охорони праці, пожежної безпеки, електробезпеки, техніки безпеки та безпеки життєдіяльності в такому ж порядку, як і в приміщеннях коледжу.

3.ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ І ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ ПРАЦІВНИКІВ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В КОЛЕДЖІ

3.1. Відповідно до Типового положення під час прийняття на роботу і в процесі роботи працівники коледжу проходять інструктажі, навчання та перевірку знань з питань охорони праці, пожежної безпеки, електробезпеки, техніки безпеки, надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків та безпеки життєдіяльності, а також правил поведінки в разі виникнення аварій та іншого стихійного лиха.

3.2. Навчання працівників коледжу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності проводиться у вигляді складової частини безпеки життєдіяльності, при цьому кількість годин і тематика навчання з питань охорони праці повинна відповідати Типовому положенню. Навчання і перевірці знань підлягають усі працівники коледжу з урахуванням умов праці та їх діяльності.

3.3. Всі працівники коледжу, а також ті працівники, на яких наказом покладена відповідальність щодо організації роботи з охорони праці, пожежної безпеки, електробезпеки та безпеки життєдіяльності в підрозділі коледжу (один раз на три роки) проходять у встановленому порядку навчання і перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

3.4. Перевірка знань працівників коледжу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності проводиться комісією закладу у відповідності із затвердженою програмою. До програми включаються питання дотримання вимог нормативно-правових актів з охорони праці, пожежної і радіаційної безпеки, електробезпеки, техніки безпеки, безпеки життєдіяльності.

3.5. Працівники коледжу, які суміщають професії, проходять інструктаж, навчання і перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності з основних професій та з професій на яких вони працюють за сумісництвом.

3.6. Директор, його заступники, відповідальна особа на яку покладена відповідальність щодо організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності в коледжі та працівники коледжу, які є членами відповідної постійно діючої комісії по перевірці знань з охорони праці та безпеки життєдіяльності, проходять навчання і перевірку знань (раз на три роки) у закладах післядипломної педагогічної освіти.

3.7. Навчання працівників коледжу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності здійснюється за тематичним планом і програмою узгодженою директором коледжу. Обсяг навчання керівників, заступників - 36 годин, спеціалістів з охорони праці та викладачів кафедр охорони праці - 72 години.

Навчання працівників закладу робочих спеціальностей здійснюється шляхом проведення для них керівниками структурних підрозділів інструктажів.

3.8. Працівники коледжу можуть проходити підготовку у вигляді навчання з охорони праці та безпеки життєдіяльності безпосередньо в коледжі обсягом до 20 годин та шляхом самопідготовки. При навчанні шляхом самопідготовки працівники мають право на отримання консультацій від директора та особи відповідальної за організацію роботи з охорони праці, пожежної і радіаційної безпеки та безпеки життєдіяльності коледжу.

3.9. Перевірка знань працівників коледжу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності здійснюється комісією, склад якої затверджується наказом по коледжу. Головою комісії є директор коледжу. До складу комісії входять заступники директора, особа відповідальна за організацію роботи з охорони праці, цивільного захисту, представник первинної організації профспілки та юрисконсульт.

3.10. Усі члени комісії повинні попередньо пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у порядку, установленому Типовим положенням та цим Положенням.

3.11. Перелік питань для перевірки знань з охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників коледжу (білети) складається членами комісії та затверджується директором коледжу.

3.12. Формою перевірки знань працівників коледжу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності може тестування, залік або іспит. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів (автоекзаменатори, модульні тести тощо), залік або іспит - за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письмового опитування, а також творчої роботи.

3.13. Результат перевірки знань з питань охорони та безпеки життєдіяльності працівників коледжу оформлюється протоколом засідання комісії.

3.14. Працівники коледжу, які під час перевірки знань з охорони праці та безпеки життєдіяльності виявили задовільні результати розписуються в протоколі з перевірки знань. При цьому в зазначеному протоколі в стислій формі зазначається перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці, питань безпеки життєдіяльності, виконання конкретних видів робіт, в обсязі яких працівник коледжу пройшов перевірку знань.

Видача посвідчень про перевірку знань працівникам коледжу, які проходили навчання в закладі є обов'язковою лише для тих працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки або працюють у важких чи шкідливих умовах праці.

3.15. При незадовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівники коледжу, які не пройшли перевірку знань, протягом одного місяця повинні пройти повторну перевірку знань.

3.16. Не допускаються до роботи працівники коледжу, які не пройшли навчання і перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

3.17. Організаційне забезпечення роботи комісії з перевірки знань (організація проведення перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності, оформлення, облік і зберігання протоколів перевірки знань, оформлення і облік посвідчень про перевірку знань тощо) покладається на особу, відповідальну за організацію роботи з охорони праці в коледжі. Контроль за навчанням здійснює директор коледжу. Термін зберігання протоколів перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності становить не менше 5 років.

3.18. Відповідальність за організацію і здійснення інструктажів, навчання та перевірки знань працівників коледжу з питань охорони праці покладається на заступників директора коледжу та керівників структурних підрозділів.

3.19. Позачергове навчання і перевірка знань працівників коледжу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності проводиться при переведенні їх на іншу роботу або призначенні на іншу посаду, в разі якщо це потребує додаткових знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

3.20. Працівники коледжу, які успішно пройшли перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності наказом по коледжу вивільняються на період до 3 років (до чергової, чи позачергової перевірки знань) від проходження повторного інструктажів на робочому місці.

3.21. Якщо з працівником коледжу стався нещасний випадок (професійне отруєння) груповий або із смертельним наслідком та якщо комісія з розслідування нещасного випадку встановила факт порушення вимог нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності, всі працівники протягом місяця проходять позачергове навчання і перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в порядку, установленому цим Положенням.

3.22. Проведення інструктажів для працівників коледжу здійснюється за цим Положенням.

4. СПЕЦІАЛЬНЕ НАВЧАННЯ І ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ ПРАЦІВНИКІВ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

4.1. Працівники коледжу, які зайняті на роботах, зазначених у Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженому наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15 та Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі, проходять щороку спеціальне навчання і перевірку знань відповідно до Типового положення.

4.2. Порядок проведення спеціального навчання з питань охорони праці визначається Типовим положенням.

Спеціальне навчання з питань охорони праці проводиться в коледжі за навчальними планами і програмами, які розробляються з урахуванням конкретних видів робіт, виробничих умов, функціональних обов'язків працівників і затверджуються наказом директора.

4.3. Перевірка знань з питань охорони праці після проведення спеціального навчання проводиться як безпосередньо за місцем роботи - комісією коледжу, так і в навчальному центрі.

4.5. Стажування, дублювання і допуск до роботи працівників коледжу, які виконують роботи підвищеної небезпеки, проводиться відповідно до Типового положення.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

5.1. Навчання студентів коледжу з питань з охорони праці та безпеки життєдіяльності здійснюється шляхом проведення інструктажів, бесід та за навчальними планами в освітньому процесі .

5.2. Всі інструктажі для студентів коледжу під час занять та у побуті здійснюється відповідно до Типового Положення.

5.3. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі з охорони праці зі студентами, які проходять виробниче навчання та виробничу практику на підприємствах, в організаціях, проводить безпосередній керівник робіт (начальник структурного підрозділу, майстер).

Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі з охорони праці завершуються перевіркою знань у вигляді усного опитування або за допомогою технічних засобів, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці особою, яка проводила інструктаж.

При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт після первинного, повторного чи позапланового інструктажів протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і повторна перевірка знань.

Про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів з охорони праці зі студентами на виробництві та їх допуск до роботи особа, яка проводила інструктаж, уносить запис до журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці.

5.4. Тематика та порядок проведення інструктажів з питань охорони праці для студентів під час трудового і професійного навчання в коледжі та на виробництві визначаються нормативно-правовими актами у сфері освіти і охорони праці з урахуванням специфіки навчання в коледжі.

5.5. Крім проведення інструктажів з охорони праці, під час трудового і професійного навчання проводяться інструктажі з безпеки життєдіяльності, які містять питання безпеки праці, охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, цивільного захисту, безпеки дорожнього руху, попередження побутового травматизму, дій у випадку надзвичайних ситуацій тощо.

5.6. Порядок проведення, тематика та організація проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності студентів визначаються Положенням про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 .

Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також під час зарахування або оформлення до коледжу студентів проводиться вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності службами охорони праці або особами, на яких покладено ці обов'язки наказом директора коледжу. За умови чисельності учасників освітнього процесу в закладах понад 200 осіб вищезазначеними службами проводиться навчання з вихователями, класоводами, класними керівниками, майстрами, кураторами груп тощо, які в свою чергу інструктують студентів перед початком навчального року.

Запис про вступний інструктаж робиться на окремій сторінці реєстрації вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для студентів коледжу у журналі обліку навчальних занять.

5.7. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться на початку навчального року перед початком занять у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо, перед початком канікул, а також перед початком заходів за межами коледжу.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводять викладачі, куратори груп, вихователі, майстри виробничого навчання, керівники гуртків тощо. Інструктаж проводиться зі студентами, а також з їх батьками, які беруть участь у поза навчальних заходах.

Запис про проведення первинного інструктажу з безпеки життєдіяльності робиться в окремому журналі реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти, який зберігається в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, цеху, спортзалі тощо.

Студенти, які інструктуються, ставлять підпис в журналі з питань охорони праці.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності також проводиться перед виконанням кожного завдання, пов'язаного з використанням різних матеріалів, інструментів, приладів, на початку уроку, заняття, лабораторної, практичної роботи тощо.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності, який проводиться перед початком кожного практичного заняття (практичної, лабораторної роботи тощо), реєструється в журналі обліку навчальних занять, виробничого навчання на сторінці предмета в розділі про запис змісту уроку, заняття.

5.8. Позаплановий інструктаж з безпеки життєдіяльності зі студентами проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці під час освітнього процесу, що може призвести чи призвело до травм, надзвичайних ситуацій тощо, зміни умов виконання навчальних завдань (лабораторних робіт, виробничої практики, професійної підготовки тощо), а також у разі нещасних випадків, що сталися під час освітнього процесу та за межами закладу освіти.

5.9. Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться зі студентами в разі організації поза навчальних заходів (олімпіади, турніри з предметів, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання тощо), під час проведення громадських, поза навчальних робіт (прибирання територій, приміщень, науково-дослідна робота на навчально-дослідній ділянці тощо).

Організація проведення інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності для працівників

Працівники коледжу попередньо - під час прийняття на роботу та періодично мають проходити інструктажі з питань охорони праці, навчання щодо надання до медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, правил поведінки та дій під час виникнення аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих, навчання з питань цивільного захисту, у тому числі правилам техногенної та пожежної безпеки.

Порядок проведення інструктажів з охорони праці та з безпеки життєдіяльності з працівниками в коледжі визначається Типовим положенням і проводяться за інструкціями розробленими, затвердженими та введеними в дію наказами по коледжу:

Вступний інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності проводиться з працівниками коледжу:

- які приймаються на постійну або тимчасову роботу незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;
- які прибули у відрядження до коледжу і будуть брати безпосередню участь у освітньому процесі або планується виконання ними іншої роботи в коледжі.

Вступний інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності проводиться особою, що призначена відповідальною за організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності в коледжі і очолює роботу служби охорони праці та безпеки життєдіяльності коледжу. Вступний інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності проводиться в кабінеті служби охорони праці.

Такий кабінет повинен бути спеціально для цього обладнаний. Вступний інструктаж проводиться за програмою, розробленою затвердженою і введеною в дію наказом по коледжу. Зміст програми та тривалість інструктажу затверджуються директором коледжу.

Запис про проведення вступного інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності з працівниками коледжу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці, який зберігається як документ сурової звітності в службі охорони праці, а також відзначається у наказі про прийняття працівника на роботу.

Первинні інструктажі на робочому місці з охорони праці та безпеки життєдіяльності проводяться з:

- працівниками коледжу до початку роботи безпосередньо на їх робочому місці;
- новоприйнятим до коледжу працівниками (постійно чи тимчасово) чи для тих працівників коледжу, що переводиться з одного структурного підрозділу до іншого;
- працівниками які виконуватимуть нову для них роботу;

- працівникам відрядженим з інших установ чи закладів освіти до коледжу, які беруть безпосередню участь у навчально-виховному процесі коледжу.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за чинними в коледжі інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних ними робіт.

Повторні інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності проводяться на робочому місці працівникам коледжу індивідуально з кожним окремим працівником, з групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Повторні інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності проводяться при виконанні робіт з підвищеною небезпекою - 1 раз на 3 місяці, для решти робіт - 1 раз на 6 місяців.

Позапланові інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності проводяться на робочому місці працівника коледжу або в приміщенні, яке для цього пристосоване (кабінет служби охорони праці):

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності, а також при внесенні змін та доповнень до них;

- при зміні технологічного процесу, заміні або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці та безпеки життєдіяльності;

- при зафіксованих порушеннях працівниками коледжу вимог нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності або в разі отримання травм, аварій, пожеж тощо;

- при перерві в роботі виконавця більше ніж на 30 календарних днів - для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт - понад 60 днів.

Позапланові інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності можуть проводитись індивідуально з окремим працівником коледжу або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланових інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності визначаються в кожному окремому випадку, в залежності від причин і обставин, що спричинили потребу їх проведення.

Цільові інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності проводяться:

- у разі виникнення необхідності ліквідації аварії або стихійного лиха чи їх наслідків;

- при необхідності виконання працівником коледжу робіт, які не передбачені його посадовими обов'язками;

- при необхідності проведенні робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Цільові інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності проводяться індивідуально з кожним працівником коледжу або з групою працівників. Обсяг і зміст цільових інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності визначаються залежно від виду робіт, що будуть виконуватися.

Запис про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності для працівників коледжу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці, який зберігається, як документ суворої звітності в службі охорони праці.

Всі інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності для працівників коледжу проводяться за інструкціями (програмами), які розробляються та затверджуються директором коледжу у відповідності до діючого законодавства України.
